

1. Березюк О. Крилата лихоманка. Як фентезі про війну та драконів стало феноменом. *ВІКЕНД*. URL: <https://weekend.today/kolonki/chetverte-krylo.htm> (Дата звернення: 17.10.2024).
2. Маас С. Дж. Двір шипів і троянд. Віват, 2021. 560 с.
3. Павкін Д. М. Чи писав Дж.Р.Р. Толкієн фентезі, або теорія жанрів у світлі прототипної семантики. *Вітчизняна філологія: теоретичні та методичні аспекти вивчення*. 2011. № 2. С. 91-99. URL: <http://surl.li/mwtych> (Дата звернення: 16.10.2024).
4. Яррос Р. Четверте крило / пер. з англ. Б. Горват, О. Манько. КСД, 2023. 528 с.
5. 20 книжкових кліше, які викликають позіхання навіть у самих захоплених читачів. *Чудо світ chydo-svit.top*. URL: <https://www.chydo-svit.top/20-knizhkovih-klishe-yaki-viklikayut-pozih/> (Дата звернення: 15.10.2024).
6. Frolova I. Кращі книги фентезі всіх часів: від чарівних Хронік Нарнії до магічного Вестероса. *Журнал Locator.ua*. URL: <https://locator.ua/blog/2023/10/krashhi-knygy-fentezi-vsih-chasiv-vid-charivnyh-hronik-narniyi-do-magichnogo-vesterosa/> (Дата звернення: 16.10.2024).
7. Kanchura Y. O. Танець як маркер початку й завершення природного циклу в романах фентезі Террі Пратчетта. *academia.edu*. URL: <http://surl.li/ogwtjn> (Дата звернення: 16.10.2024).

ЛОЩИНОВА І., Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» м. Дніпро

Науковий керівник: Н.О. Москаленко, к.філол.н., доцент,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Особливості вживання англіцизмів у сучасній публіцистиці (на матеріалі есею О.Забужко «Найдовша подорож»)

На початку ХХІ століття англіцизми становлять найчисленнішу групу запозичень в українській мові, що зумовлено глобалізацією сучасного світу, бажанням мовців реагувати на зміни сьогодення. Одним із дієвих каналів входження англіцизмів до українського мовного простору є сучасна публіцистика, що поєднує в собі художню образність з раціональним фактажем. На переконання дослідників М. Кухтик та О. Стишова, «цільова засада публіцистичного стилю – вплив на свідомість масового читача/слухача/глядача, – сприяє тому, що значну частину слів вживають не лише з номінативною, а й із емоційно-експресивною метою. Помічено, що все частіше в названому стилі як художній засіб використовують англіцизми» [2, с. 2].

У запропонованому дослідженні маємо на меті проаналізувати особливості використання англіцизмів в есеї О.Забужко «Найдовша подорож», написаному для західної публіки, в якому авторка розглядає витоки

сьогоднішньої російсько-української війни у двох часових вимірах – тридцятилітньому і трьохсотлітньому.

Доволі часто письменниця вживає англійські запозичення саме з номінативною функцією, що дає змогу уникнути описових конструкцій, як-от: *Це дві сукні дві переміни білизни й несесер із косметикою, ... щоб улізло в торбинку* [1, с. 12]; *Відразу за цим у мене в пам'яті зяє кількасекундний блекаут* [1, с. 19]; *В усіх колишніх співкамерників почалися свої флешбеки* [1, с. 27]; *І всюди, якщо уважно придивитись, повторювався в зменшеному масштабі той самий «київський» паттерн* [1, с. 74].

О. Забужко переважно використовує запозичення з англійської мови у транслітерованому вигляді, наприклад: *Лекції Юрія Безменова є абсолютним мастридом для кожного, хто хоче зрозуміти не лише Путіна* [1, с. 45]; *І дедалі частіше лунала теза про «спільний культурний простір» – заповнюваний російськими серіалами во славу ментів і чекістів та вульгарним «ентертейментом» від московських продюсерів* [1, с. 99]; *Для більш-менш аргументованого письмового викладу своєї позиції не «за 5 хвилин», а хоча б за годину читацького часу (з відповідними «дорожніми розмітками», тобто посиланнями й лінками для тих, хто хотів би далі вчитися тему самотужки* [1, с. 38]; *Групи загадкових парамілітаріїв із криками «Рас-сі-я» і російськими триколорами атакували мерії міст по цілому Лівобережжю* [1, с. 54]; *Якась важка, тупа й темна сила, незрозуміла і зловорожа, наче з голлівудського горуру, перла на нас із півночі* [1, с. 56]. Подані приклади демонструють використання англійських слів відповідно до норм сучасної української мови: іменникам-англіцизмам *мастрид* – mustread, *ентертеймент* – entertainment, *лінки* – links, *парамілітаріїв* – paramilitaries, *горуру* – horror притаманні граматичні категорії роду, числа та відмінка із питомо українськими закінченнями іменників. Такі транслітеровані іншомовні елементи увиразнюють текст, створюють підґрунтя для зосередження уваги реципієнта, втілюючи прагматичну настанову авторки.

Досить часто О. Забужко використовує англіцизми в розкритті теми впливу епохи цифровізації на процес живого спілкування, спосіб мислення сучасного покоління, наприклад: *Десь упродовж місяця ми з видавцями та піар-агенцією безпорадно споглядали як умирав мій тур. Всі промоційні заходи перейшли в онлайн* [1, с. 13]; *Незліченні виснажливі бесіди з екранними пікселями замість живих людей* [1, с. 11]; *Нас прийшли вбивати, нас вбивають онлайн, у прямій трансляції, цілий народ, а ви дивитесь і, знай, дивуєтесь – ой і чого ж то, цікаво, хоче вбивця* [1, с. 34]; *Цифрова епоха вже зробила пріоритетним мислення «кліпами», інстаграмними «картинками», а не послідовними зв'язними сюжетами* [1, с. 35]; *Міф, скоро вже інстальований у мізки, погано реагує на цифри, він апелює до зовсім інших мисленневих структур* [1, с. 106]. У комп'ютерній термінології інсталяцією (англ. installation) називають «процес установалення програмного забезпечення на комп'ютер кінцевого користувача».

У запропонованому есе спостерігаємо також тенденцію до персоніфікації країни-агресорки, підкреслення її нежиттєздатності й згубної сили: *Завдання*

розвалити нарешті ту в кінець уже нежиттєздатну **зомбі-імперію**, яку наші тоді були зліпили з Московського царства – а вона виявилась таким самим франкентейновим **монстром** як вибраний Березовським на «наступника» Єльцинові скромний підполковник Путін [1, с. 144]. Ми знаємо ціну цьому струхлявілому **зомбі-монстру**: то ми (наші предки) його свого часу, на зло Польщі й Туреччині, зліпили і поставили на ноги, і потім ще віками підпомповували своєю силою [1, с. 153].

Іноді при цитуванні, передачі точних найменувань певних подій, політичних закликів О. Забужко використовує мову оригіналу, як-от: *A terrible beauty is born* [1, с. 58]; *Kyiv Chichen speech* [1, с. 90]; *Looming threats of War* [1, с. 153], *Mutually beneficial cooperation* [1, с. 128]; «*Why the West is principally responsible for the Ukrainian crisis*» [1, с. 27].

Отже, використання англійських запозичень в есеї Оксани Забужко «Найдовша подорож» надає образності й емоційності тексту, сприяє активізації уваги реципієнта, заохочуючи його до пізнавальної діяльності, пошуку відповідей на актуальні проблеми сьогодення.

Список використаних джерел

1. Забужко О. Найдовша подорож. Есей. Київ : Комора. 2022.
2. Кухтик М., Стишов О. Особливості вживання англіцизмів як стилістичних фігур якості в сучасній україномовній пресі. URL: <https://ndsif.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/40> (дата звернення: 13.10.24).

ОНИКІЄНКО О., Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

Науковий керівник: І. К.Цюп'як, к. філол. н., доцент, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

Образ наратора у збірці «Казки баби Гавришихи» Олега Гавриша (на матеріалі книги І)

У сучасних літературознавчих дослідженнях виявляється виразне зацікавлення проблемами наратології, зокрема образом наратора. Розповідач, або наратор (лат. narrator), згідно з «Літературознавчим словником-довідником», – різновид літературного суб'єкта, вимислена автором особа, від імені якої в епічному творі він веде розповідь про події та людей, з допомогою якої формується весь уявний світ літературного твору [3, с. 590]. Для сучасних наратологів поняття «наратор» має особливо формальний характер та категоріально протиставляється поняттю «конкретний», «реальний» автор. Англійські та німецькі наратологи розрізняють «особисте» оповідання (від